

Motion till riksdagen 2008/09:K303

av **Bo Bernhardsson och Margareta Persson (s)**

Grundlagsskydd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skydd av gemensam egendom.

Motivering

Den privata äganderätten har ett gott skydd i grundlagen. Det gemensamma, offentliga ägandet har det däremot inte. En knapp politisk majoritet kan, inte sällan driven av en fundamentalistisk nyliberal övertygelse, på kort tid och i stor omfattning sälja ut gemensam egendom, ett gemensamt kapital som byggts upp under decennier och i en del fall spelar stor roll för att bära upp en solidarisk och jämlikhetsinriktad samhällsmodell. Den nuvarande borgerliga regeringens utförsäljnings- och privatiseringspolitik utgör en bra illustration till den problematik som bildar utgångspunkt för motionen.

Till saken hör att det i vissa fall, det kan t.ex. gälla utförsäljning av statliga företag och allmännyttiga bostadsbestånd, i praktiken är omöjligt för en ny politisk majoritet att ”återställa” det gemensamma ägandet. Därmed har viktiga politiska instrument vridits ur händerna på dem som vill driva en annorlunda politik. På bostadspolitikens område handlar det som exempel om att möjligheterna att motverka segregation och erbjuda en bostadsmarknad med större valfrihet kraftigt har försämrats.

Frågan är alltså om det kan betraktas som demokratiskt rimligt att gemensamt ägande kan avyttras och strategiska politiska instrument förstöras så lättvindigt som nu är möjligt. Vårt svar är nej!

Privatiseringspolitiken leder undantagslöst till att redan rika eller välbeställda blir ännu rikare och redan relativt fattiga blir ännu fattigare och ännu lite maktlösare. Den innebär också, vilket är ett huvudsyfte, att man mer eller mindre effektivt stänger möjligheterna att på sikt välja en annan väg och ordning på område efter område.

Fel! Okänt namn på

Till detta bör redovisas en annan oro, även om den närmast rör finanspolitikens område, nämligen att en regering kan lockas att använda de pengar som flyter in som en följd av utförsäljningar av gemensam egendom till löpande konsumtion. Stora skattesänkningar, riktade till främst redan välbeställda, i kombination med utförsäljningar, där inkomsterna konsumeras, får betraktas som en utstuderad strategi för att på sikt underminera välfärden och det gemensamma.

En motion med samma innebörd som denna har behandlats tidigare under denna mandatperiod. Den borgerliga majoriteten valde då att hänvisa till de regler som gäller (det är naturligtvis dessa vi vill förändra) och till att den pågående grundlagsutredningen "kan komma att behandla" ett ämne som detta.

Problemet kvarstår. Grundlagarna bör erbjuda ett bättre skydd för gemensam egendom. Omfattande och i det närmaste oåterkalleliga privatiseringar får inte ske på ett sätt som framstår som arrogant och demokratiskt lättvindigt.

Regeringen bör alltså särskilt utreda hur ett förstärkt skydd för gemensam egendom skulle kunna utformas.

Stockholm den 2 oktober 2008

Bo Bernhardsson (s)

Margareta Persson (s)